

Briuselis, 2018 m. lapkričio 5 d.

Pasiekti reikšmingi tarpvalstybinio bendradarbiavimo rezultatai energetikos srityje Vidurio Europoje

Vidurio Europos šalys pasiekė reikšmingų rezultatų tarpvalstybiškai bendradarbiaujant energetikos srityje, tiek dujų, tiek elektros energijos sektoriuose. Pagrindinė šio progreso priežastis yra didėjanti regiono infrastruktūrinė sąveika ir rinkų integracija. Taip pat padaryta didelė pažanga Baltijos šalių sinchronizavime su Kontinentinės Europos tinklu. Be to, dėl liberalizavimo procesų ir teisinės sistemos, tarpvalstybinė prekyba šiame regione dinamiškai auga. Tai buvo pagrindinės trečiosios Vidurio Europos energetikos konferencijos, vykusios lapkričio 5 d. Briuselyje, išvados.

Už energetiką atsakingas Europos Komisijos pirmininko pavaduotojas Marošas Šefčovičius pažymėjo, kad dabar, kaip niekada aišku, jog viena gerai integruota energijos rinka yra būtina sąlyga, kad Europa ateityje galėtų kurti mažai anglies dioksido išskiriančią ekonomiką. Tai būtina sąlyga XXI amžiuje, susiduriant su įvairiausiais iššūkiais, visų pirma klimato kaita, užterštumu bei ekonomikos modernizacijos poreikiu. Akivaizdu, kad jokia ES šalis nei iš Vakarų Europos, nei iš Rytų Europos negali viena išspręsti šių problemų. Regioninis bendradarbiavimas yra būtinybė.

Atsižvelgiant į tai, Vidurio Europos valstybės suaktyvino bendradarbiavimą ir integraciją. CEEP direktorių tarybos pirmininkas Leszekas Jesienas pabrėžė bendradarbiavimo svarbą elektros energijos sektoriuje bei paminėjo regioninių saugumo koordinatorių iniciatyvą (RSC) kaip teigiamą šios integracijos pavyzdį. „Regioninis bendradarbiavimas turėtų būti grindžiamas logika – iš apačios į viršų. Šiuo požiūriu ES parama ir koordinavimas yra vienas iš svarbiausių veiksnių, padedančių realizuoti šį tikslą. Tačiau lankstumas išlieka pagrindiniu veiksniu, leidžiančiu gilinti bendradarbiavimą. Be šių sąlygų, administraciniai įpareigojimai ir priemonės negarantuotų norimų rezultatų.“

Vidurio Europos regioninio bendradarbiavimo darbotvarkė tampa vis ambicingesnė. Pirmiausia, daugiausia dėmesio buvo skiriama dujų infrastruktūros jungtims, siekiant užtikrinti tiekimo saugumą. Šiuo metu svarbiausias tikslas yra tinkamai valdyti elektros energijos srautus, kurti pažangius sprendimus ir naujoves, kurios padėtų ekonomiškai bei

efektyviam energijos tiekimui regione", – pabrėžė Europos Parlamento narys ir ITRE komiteto pirmininkas Jerzy Buzekas.

CEEP nariai ir kitos suinteresuotos šalys iš ES-11, kurie dalyvavo aukšto lygio konferencijoje, aptarė skirtingus bendradarbiavimo aspektus ir galimybes. Diskusijos buvo orientuotos į tinkamą srautų administravimą, efektyvios institucinės sistemos poreikį ir geresnės tarpvalstybinės prekybos koordinavimą. Dalyviai priėjo prie bendros išvados, kad efektyviausi sprendimai, susiję su perdavimo ir tiekimo problemomis, yra galimi daugiausia regiono lygiu.

„Regioninis bendradarbiavimas yra pagrindinis Europos energetikos politikos elementas ir būtinas žingsnis siekiant sukurti tikrą Europos vidaus energetikos rinką. Dėl regioninio bendradarbiavimo per Europos infrastruktūros tinklų priemonę, Vidurio Europos šalys gerina savo tarpusavio ryšį ir jų funkcinį atsparumą. Intensyvūs ir išsamūs regiono projektai bei iniciatyvos ne tik naudingos Vidurio Europos šalims, bet ir visai Europos Sąjungos energetikos rinkai", – komentavo Europos Komisijos energetikos departamento direktorius Dominique'as Ristori.

Vidurio Europos energetikos diena parodė, kad reikia diskutuoti apie problemas ir iššūkius, susijusius su regionu. Renginio metu pranešėjai daugiausia dėmesio skyrė vykstantiems ir būsimiems projektams, kurie jungia rinkas ir padaro regioną ekonomiškai lankstesniu. „Tačiau turėtume prisiminti, kad iki šiol nėra realizuoti visi numatyti projektai. Vis dar reikia ES finansinės paramos CEF formatu ir kitokio finansavimo mechanizmo naujos infrastruktūros plėtrai. Todėl būsimoje ES finansinėje perspektyvoje šiam tikslui pasiekti turi būti garantuotos pakankamos lėšos", – teigė CEEP vykdytysis direktorius Maciejus Jakubikas.

2018 m. lapkričio 5 d. Vidurio Europos energetikos dieną, Briuselyje, suorganizavo Vidurio Europos energetikos partneriai, bendradarbiaudami su Europos Komisija (Energetikos departamentu), remiami Tarptautinio Višegrado fondo ir Slovakijos kaip Višegrado grupės pirmininkaujančios valstybės. Ši, jau trečioji konferencija, buvo surengta bendradarbiaujant su partneriais iš Čekijos Respublikos (Masaryko universitetas), Vengrijos (REKK), Lietuvos (Vytauto Didžiojo universitetas), Lenkijos (Sobieskio institutas), Rumunijos (Rumunijos energetikos centras), Slovakijos (Slovakijos Užsienio politikos asociacija), Bulgarijos (Demokratijos studijų centras) ir Kroatijos (Plėtros ir tarptautinių santykių institutas).

Vidurio Europos energetikos partneriai (CEEP) atstovauja Vidurio Europos energetikos ir daug energijos vartojančių įmonių interesams, siekiant skatinti subalansuotą energijos tiekimą, kuris atitiktų technologinio neutralumo principus, stiprinti regioninį bendradarbiavimą ir regiono energetinį saugumą pagal ES sistemą energetikos srityje bei klimato politikoje.

Daugiau informacijos

@CEEP_energy

#CEDEnergy

<https://www.ceep.be/cede-2018/>